

KOLOZSVÁRI HIRLAP

(KOLOZSVÁRI FRISS UJSÁG)

SZERKESZTŐSÉG:

Szép-utca 1. szám. — Telefon-szám 503.

Felelős szerkesztő:

DR. NADÁNYI EMIL.

KIADÓHIVATAL:

Wesselényi Miklós-u. 13. UJHELYI és BOROS

A szakbizottságokból.

A „Ne temere . . .” a város előtt.

(Saj. tud.) A városi szakbizottságoknak tegnap ismét ugynevezett nagy ülésük volt. Ez a minőség nem a megjelentek nagy számában nyert kifejezést, ami ezuttal fordított arányban állt a tárgysorozat egyes pontjai által felkeltett érdeklődéssel. Nagy volt azonban magának a tanácskozásnak jelentősége, ami a Debreczen törvényhatóságának a „Ne temere” dekretum ellen intézett tiltakozó átiratával állt összefüggésben. Ez az átirat nagyszabású vitára adott alkalmat. A vitának dr. Kosutány Ignác egyetemi tanár felszólalása adott szint és színvonalat. Eppen mint a pénzintézetek adójának kérdésében pár hóval ezelőtt dr. Kiss Mór, úgy most Kosutány a bő tárgyismeret által adott objektivitás keresetlen egyszerűséggel előadott argumentumaival aratott nagy hatást. A cikornyát, frázist, bombasztot mellőzte ez a beszéd, de kiváló gondnal ölelte fel a kérdés minden vonatkozását és ami legnagyobb érdeme: noha elvont, tudományos fejtegetésekbe is bocsátkozott, mindvégig érthető és érdekes maradt. Beszédének hatása alól ugyszólván senki sem vonhatta ki magát. Különösen ügyes és hatásos volt az az érvelése, amellyel a házasság, mint a keresztény kultúra alapvető intézménye szempontjából mutatott rá annak a dogmatikus merevségnek káros hatására, mely a Ne temere-t motíválta. Kosutány mellett nem lehet megtagadni az elismerést a vita többi szónokaitól sem. Mindannyian higgadt komolysággal és a felekezeti érzékenység kellő figyelembevételével tárgyalták a kérdést. Dr. Farkas Lajos felszólalása, mely ha nem is konkluzívában, de érvelésében a kisebbségi álláspontot képviselte, szintén igen tartalmas és érdekes volt. Nem rajta mult, hogy álláspontja, melyet különben maga sem kívánt kiélezni, nem lett a szakosztály álláspontja is. De hogy nem lett, az a törvényhatóság közszellemének kedvező bizonyítéka.

A szakbizottságok üléséről tudósításunk a következő: Az ülésen résztvettek Szvacsina Géza polgármester elnöklete alatt Adorján György, Bittó Rezső, Boros György dr., Bréver János, Deák Albert dr., Dobál Antal, Farkas Lajos dr., Ferencz József, Havas Lázár, Hirsch Ödön, Hirschler József dr., Kosutány Ignác dr., Köntzey Imre, Lósy Béla, Merza Gyula, Rucska Lajos, Szekeres József dr., Tanács József, Török István dr. és Várady Aurél dr. bizottsági tagok és

Fekete Nagy Béla, Nemes Ferenc dr., Póczy Mihály és Lakatos Ferenc a hivatalnokok közül.

Miután a szakbizottságok az első két pontra vonatkozólag hozzájárultak a tanács előterjesztéséhez, Nemes Ferenc dr. tanácsos bemutatta Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának ismert átiratát a „Ne temere . . .” kezdetű pápai dekretum érvénytelenítése tárgyában. A tanács indítványozza, hogy tekintettel a magyar püspöki kar azon elhatározására, hogy a dekretum által okozott sérelmekre a szentszéknél keres orvoslást, a bizottság indítványozza a közgyűlésnek, vegye tudomásul az átiratot, s jelentse ki, hogy szükségtelennek tartja a kormányt s az országgyűlést feliratilag a dekretum érvénytelenítésére kérni.

Az átirathoz elsőnek Farkas Lajos dr. szólalt fel. Csak azt kívánja, hogy addig, amíg a magyar püspöki kar memoranduma végleges elintézést nem nyer, mindennemű állásfoglalást a dekretumhoz függőben kell tartani.

Boros György dr. hosszabb beszédben foglalkozott a „Ne temere . . .”-vel. Ha remélhetné, hogy a püspöki kar memorandumával célt fog érni, úgy ő is függőben óhajtana tartani az állásfoglalást. De mivel ebben nem bizik, néhány szóval kiakarja fejteni álláspontját. A dekretum nemcsak a felekezeti békés viszony megbontására alkalmas, hanem egyenesen sérti az állam törvényeit s ezt a püspöki kar is belátta, amikor a szentszékhez fordult orvoslásért. A katolikus papság véleménye szerint nem is lehet a dekretum érvénytelenítésére komoly lépéseket mert ezzel abban a szinten tűnhetnének fel, hogy rebellisek. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a polgári hatóságok odahassanak hogy ne legalizáltassék egy olyan rendelkezés, mely a fennálló magyar törvények joghatályát támadja meg.

Farkas Lajos dr. fejtegetései során oda-konkludál, hogy egy olyan dolog, mely még véglegesen elintézve nincs, nem képezheti vita tárgyát. Tudja mindenki, hogy a magyar püspöki kar idevonatkozólag intézkedéseket tett már, minek tehát egy olyan kaput döngetni, mely úgy is nyitva áll. Koncedálja, hogy ha a dekretum életbe lép, akkor sok bajt fog okozni, de erős a kilátás arra, hogy a szentszék fenn fogja tartani a régi állapotokat. A kormányt nem kell intézkedésre ösztökélni, mert az bizonyára állást foglalt már, mindamellett nem lát benne veszélyt, ha a kormányt figyelmeztetik is az aktuális kérdésekkel kapcsolatosan.

Farkas Lajos dr. után Kosutány Ignác dr. a kolozsvári egyetem nagyhírű egyház jogásza tartott feszült figyelem közepette magas színvonalu beszédet, melyben a mélyen szántó fejtegetéseket a legnagyobb mértékben liberális szellem habozta át. Nem osztja — ugymond — a debreceni felirat azon felfogását, hogy a dekretum sérelmet jelent a magyar jogra nézve. A magyar államban nincsen szuverén hatalom a magyar törvényen kívül s így külföldi hatalmak törvényei és rendelkezései nem érinthetik és nem dönthetik meg a magyar törvényt. 1895. okt. 1-je előtt nálunk a házasság nem volt polgári törvényvel szabályozva, ez időtől kezdve azonban a házassági viszony érvénye felett polgári törvényeink határoznak. Epen ezért tiltakozik az ellen, hogy képzelt sérelmek, nem érvényes rendelkezések ellen jogi eszközöket vegyenek igénybe. Ez volna

a jogi szempont mely mellett a politikai szempont nyomul előtérbe. Ez nem azt kérdi, hogy „quid iris”, hanem, hogy „quid consilii” vagyis helyes-e a valamely intézkedés, vagy sem. S így vizsgálva a „Ne temere . . .”-t, sérelmet kell látnunk abban, hogy ellentétes határozatokat tartalmaz a mi törvényünkkel szemben. Ez legalább is lekicsinylése a magyar állam törvényeinek, s abból a szempontból veszedelmes, hogy megbolygatja a felekezeti békét. Minden intézkedés mely a házasságok egy részének érvényét kétségessé teszi, magát a házasság intézményét teszi ketségessé, már pedig épen most van arra szükség, hogy ezt az intézményt megerősítsék. Másik aggodalma az, hogy a dekretum érvényessége nemcsak a felekezeti békét bontja meg, hanem olyan mozgalmat indítana meg, mely arról fog vitatkozni, legyen-e egyáltalában vallás, vagy sem. Azt pedig, hogy ilyen vizözön szakadjon ránk, mindenképen meg kell akadályozni.

A debreceni átirat azon részét, hogy irjon fel a törvényhatóság a kormányhoz, magáévá teszi, de olyan formában, hogy a feliratban kéri a kormányt, tegyen lépéseket a külügyi képviselő útján a vatikáni nagykövet közbenjárásával arra, hogy a magyar püspöki kar memorandumának érvény szeretessék. A püspöki kar lépésének megerősítését és felmagasztalását látja abban, ha az állam is támogatja külügyi képviselő útján. Ilyen értelemben terjeszt elő indítványát.

Kosutány dr. beszédét, melyet gyakran szakított félbe a bizottsági tagok tetszenyilvánítása, megtapsolták és megéljenztek Kosutány Ignác dr. beszéde nyomán élénk vita indult meg, melyben résztvettek Hirschler József dr., Boros György dr., Ferencz József és Török István dr. valamint Farkas Lajos dr. és Kosutány Ignác dr. is. Az utóbbi rövid összefoglalásban igazította helyre félreértett fejtegetéseit, melyek előtt indítványának ellenzői is meghajoltak.

Végül a szakbizottságok szavazás után elfogadták Kosutány Ignác dr. indítványát, melynek értelmében a törvényhatóság intézen feliratot a kormányhoz, hogy az a külügyi képviselő révén odahasson, hogy a magyar püspöki karnak a status quo ante visszaállítását célzó közbelépésének érvényt szerezzen és Deák Albert dr. indítványára megkérte Kosutány Ignác dr.-t, hogy majdan a felirat megszövegezésénél közreműködjék.

Kosutány dr. indítványa ellen csak Hirschler József dr. Bittó Rezső, Bréver János, Szekeres József dr., Nemes Ferenc dr. és Féder Ottó dr. szavaztak.

A dohánygyári sztrájk.

Elmaradt tüntetés.

(Saj. tud.) A dohánygyári munkások sztrájkja szakadatlanul tovább tart. Igaz, hogy a sztrájk nem általános, mivel a gyárnak 600 munkása nem csatlakozott a többihez s mintha mi sem történt volna, dolgozik a gyárban. A sztrájkolók tegnap reggelre tüntetést terveztek, de ez elmaradt.

Tudósítónk tegnap kün járt a dohánygyárban és alkalma volt Hirth Györggyel, a gyár igazgatójával beszélgetést folytatni, melyről az alábbiakban számol be:

Hirth György nyilatkozata.

Tudósítónk kérdésére a gyár igazgatója, Hirth György így mondta el a sztrájk keletkezését, lefoiyását és a tett intézkedéseket:

Már a múlt év végén kezdtek hangoztatni a szivarka- és szivarkésztők, hogy ők a jövő évben az eddigi bérfeltételek mellett nem fognak tovább dolgozni. Már akkor felvilágosítottam a nálam járt küldöttséget, hogy a dohánygyárakban nem lehet csak úgy máról-holnapra béremelést követelni, mert ennek megvan a maga útja és ideje, ami február 15-ig esedékes. Ekkorra kell ugyanis felterjesztem az évi jelentésemet és kimutatásomat, amelyben jogom van előterjesztést tenni az esetleges munkabére felemelésekről. És én ezzel a jogommal életem is minden esztendőben. Január 13-án reggel azután váratlanul újabb küldöttség jelent meg előttem és kijelentették, hogy mivel én január 1-ére ígértem a bérfelemelést és ígéretemet nem tartottam meg ők sztrájkba lépnek. Ezután következett a munkások és munkásnők betodulása az igazgatósági irodák folyosójáról. Mondhatom, fülsiketítő volt az a zsvaj, sikongás, amit a sztrájkba lépő munkások rendeztek. Ekkor kimentem közéjük és a vezéreknél látszó munkásokat bevittem magammal az irodába s ott felolvastam nekik ezt az 1907-ik évi felterjesztésemet. Hallgassa csak meg kérem.

Az igazgató most felolvasta néhány sorát a munkabér felemelésére tett indítványából és tudósítónk e sorokból arról szerzett meggyőződést, hogy Hirth György humánus, a munkásság érdekét szíven viselő és a hivatásának magaslatán álló igazgatója a dohánygyárnak. Az idézetek után így folytatta Hirth György:

— A sztrájk csak részleges, amennyiben körülbelül 600 munkás nem hajlandó a többiek terrorizmusának engedni s ezek nem is hagyták abba a munkát. A gyár üzeme szünetel, de a nem sztrájkoló munkások a szünet napjaira is megfogják kapni járandóságukat. A sztrájkolóknak holnap, szombaton kifogjuk fizetni a hátralékos egyheti bérüket. És Wangel Károly tanácsos ur intézkedéséből kifolyólag hétfőn egy hirdetményt fogunk kifüggeszteni a gyár kapujára, melyben tudtára adjuk a sztrájkolóknak, hogy az üzem szerdán megindul s akik akkor nem jelentkeznek munkára kilépetteknek fognak tekinteni. Az eddigi és a most követelt bérek között tulajdonképpen 1000 darab szivarkánként 30 fillér volna a különbség. Eddig 70 fillért kaptak s most ezt az összeget a sztrájkjal 1 koronára akarják felemeltetni a munkások.

Elmaradt tüntetés.

A sztrájkoló dohánygyári munkások köréből tegnapelőtt este az a hír kelt szárnyra, hogy tegnap reggel nagy tüntetést fognak rendezni a gyár előtt. A tüntetés azonban elmaradt s csak kisebb csoportok mutatkoztak tegnap reggel a sztrájkolók a gyár előtt s már 8 órára teljesen néptelen volt a gyár környéke. Különben a dohánygyár környékén nem csak a rendőr őrszemek, de katonai őrzáratok is cirkálnak.

Kiűritették a tornavivodát.

Tegnap a sztrájkolók a tornavivodában gyűlést akartak tartani, de a rendőrség minden különösebb incidens nélkül kiűritette a tornavivodát. Hír szerint a sztrájkolók nagygyűléseket hétfőn fogják megtartani.

**Sikkasztás egy banknál.
Egy kolozsvári fiatalember üzelei.**

(Saj. tud.) Tegnapelőtti lapunkban már egy rövid hír keretében megemlékeztünk arról a sikkasztásról, amit Rottenbiller Sándor a váci takarékpénztár főkönyvelője követett el. Az első pillanatban szinte hihetetlennek tartották a hírt, mert Rottenbiller, ki kolozsvári fiatalember, itt végezte iskoláit s egy ideig hivatalnok volt a Mezőgazdasági Bank és takarékpénztárnak, csak néhány hóval ezelőtt tartotta esküvőjét egy kolozsvári leánnyal. A megtévedt fiatal ember a váci takarékpénztárnál hosszabb idő óta apránként követte el a sikkasztásokat. Az elkönyveléseknél való tévedéseknél és csalásokkal *utóbbi félesztendő alatt nem kevesebb mint 15—20.000* koronát sikkasztott el. A mikor a sikkasztás kiderült, természetesen megszökött.

A váci takarékpénztár igazgatósága eleinte nagyon titkolta a sikkasztást. De végre kénytelen volt nyilvánosságra hozni. A váci rendőrségnek közölte levelet adtak ki Rottenbiller Sándor ellen, s az első értesítést ide küldték kolozsvárra, a hol a sikkasztó könyvelőnek a családja tartózkodik. A pályaudvaron a rendőrség várta is Rottenbiller, azonban ugylátszik utját másfelé fordította.

Súlyos és érdekes momentumra ennek a nagyon szomorú eseménynek, hogy Rottenbiller Sándor, ki egyetlen gyermeke egy kolozsvári becsületes, jómódu vállalkozónak, egészen ifjú házas. Alig néhány hónapja, hogy feleségül vette diákkori szerelmesét ki éveken keresztül várt rá. Ugy a szerencsétlen fiatal asszony, mint a szülők iránt mindenfelé nagy részt nyilvánul meg.

HIREK.**Új regényünk.**

Néhány héttel ezelőtt Bünös Szerelmesek cím alatt új regény közlését kezdtük el. A bekövetkezett nyomdai zür-zavarok közben a regény kézírata elveszett s így kénytelenek vagyunk a folytatás lehetőségéről lemondani.

Hogy azonban olvasóközönségünket kárpótoljuk a veszteségért, lapunk holnapi számában új regény közlését kezdjük meg, mely ugy tartalmánál, mind stílárís szépségénél fogva egyaránt megérdemli az érdeklődést.

Az új regény címe:

Bianca.

Írója a kiváló híri olasz regényíró: Gerolamo Rovetta, kinek sok regénye van már magyar nyelvre átültetve.

— **Protestáns estélyek.** A „Bethlen Gábor Kör“ f. hó 17-én, vasárnap a következő helyeken tart protestáns estélyt: A magyar-utcai iskolában: 1. Gyülekezeti ének. 2. Felolvasás a vallásháborúkról: Szabó Miklós ref. hitoktató. 3. Gyülekezeti ének. II. A monostor-uti ref. imaházban: 1. Gyülekezeti ének, 2. Szavalat, 3. Énekel a monostori vegyeskar. 4. felolvasás; Váncza János ref. papjelölt, 5. Szavalt; Fodor Miklós theológus, 6. Énekel a monostori vegyeskar. III. A Rudolf-uti iskolában: 1. Gyülekezeti ének, 2. Heltai Gáspár és a bibliafordítókról felolvas Bethlen Gábor-kör titkára. 3. Ének. Kezde-

tük délután 5 órakor. Belépti-díj nincs. A theológián a bibliamagyarázat nem lesz megtartva.

— **Tiltakozó nagygyűlés.** A pénzügyi kormány még 1907. év októberében a képviselőház elé terjesztette adórendszerünk átalakítására vonatkozó javaslatát. Ezek jórészt oly sérelmesek voltak az iparosokra és kereskedőkre nézve, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a Gyáriparosok Országos Szövetsége a többi ipari és kereskedelmi érdekképviselettel együttesen akciót indítottak a javaslatok módosítására. A pénzügyi bizottság már letárgyalta a törvényjavaslatokat és azokat a városi polgárság kárára némely tekintetben még terhesebbé tette. Január 18-án megnyílik az országgyűlés. Ennek első teendője lesz az adóreform tárgyalása. Ezért szükséges, hogy tovább folyék a megkezdett akció. Az ipari és kereskedelmi szervezetek, valamint a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületei a képviselőház megnyitása előtti napon, január 17-én fél 11 órakor a budapesti új városháza közgyűlési termében nagygyűlést tartanak s azon tiltakozásukat fejezik ki a készülő adórendszer igazságtalanságai, egyenlőtlensége és a városi polgárság érdekeit sértő irányzata ellen. A nagygyűlés iránt nemcsak a fővárosban, hanem országsszerte rendkívül érdeklődés mutatkozik.

— **Istentisztelet s Ferenc József uti izr. templomban.** A Ferenc József-uti templomban ma délelőtt istentisztelet lesz. Dr. Eisler Mátyás főrabbi, egyházi beszédet fog tartani.

Egy szociálista gyűlés epilogusa.

A múlt év április 4-én a tordai szociálisták gyűlést tartottak. Ezen a gyűlésen valami nézeteltérés támadt Ruzs Gergely és Szeles Károly között, akik később egy vendéglőben találkoztán, nem a legbarátságosabb módon folytatták a vitát és annak hevében boros üvegeket dobáltak egymásra. A véletlen és társaik közbelépése azonban elejét vette a nagyobb szerencsétlenségnek, úgy hogy mindketten baj nélkül térhettek a multság folytathatása végett már más korcsmába. Hajnal felé azonban ismét összetaláltak a főtéren és ekkor egymásnak rontottak. Társaik messzebről szemlélték az összeütközést, mely csak pár percig tartott. Ekkor az utcán levők egyike közbelépett, mire Szeles eliramodott az utcáról, Ruzs Gergely pedig bal szemén súlyosan megsérülve és vértől elborítva tántorgott tovább. Másnap megindult a rendőri nyomozat, melynek mentén többen azt vallották, hogy Szeles beösmerte, hogy Ruzs súlyos bántalmazását ő okozta. Szeles azonban tagadta ezt és azt állította, hogy mikor hajnalban találkozott Russzal, ez már sérülten állott vele szemben. Ruzs időközben a szemén támadt sérülés komplikációja miatt meghalt s így az eset részleteiről nem volt kihallgatható, de többek előtt tett olyan értelmű nyilatkozatot, hogy őt Szeles bántalmazta. A bántalmazást állítólag egy bicsakkal eszközölte volna a vádlott. A tordai törvényszék érdekes, epizódokban gazdag főtárgyalás után erős felindulásban elkövetett és halált okozó súlyos testi sértésben mondotta ki bünösnek Szelest, akit 1 és fél évi börtönre ítelt. Tegnap a kolozsvári tábla is foglalkozott az esettel és Papp Farkas elnöklété alatt tartott ülésében érdemében helybenhagyta az ítéletet. A büntetés mértékét azonban 1 esztendőre szállította le.

„Kristály” Gőzmosó-Gyár Kolozsvár.

Erdély nagyobb városaiban képviselve.

Telefon-szám 500.

A mai kor legújabb gépeivel, gőz- és villanyerőre berendezve, mos, vasal és tisztít gyönyörű kivitelben, előnyös árak ellenében.

Telefon-sz. 500.

Vidéki megbízásoknál csomagolás díjtalan

— **Vak tüzlárma.** Tegnap délután a Fő-téren levő Központi szálloda kéményeiből hatalmas füsttömegek törtek ki s az utcán járó-kelők egyrésze beszaladt a rendőrségi ügyeletes szobába és ott tüzet jelenttek az ügyeletes fogalmazónak. Hamarosan megállapították azután, hogy a tűz csak vaklárma volt a füst pedig kémény-égésből eredt.

— **Hamis ezüstpénzek Kolozsvárt.** Nap-napután érkeznek panaszok a rendőrségre, hogy nagy mennyiségben kerültek Kolozsvár pénzforgalmába hamis 5 és 1 koronás ezüstpénzek. A rendőrség büntügyi osztályának vezetője Rimóczy kapitány erélyes nyomozást vezetett be a hamispénz gyártók ellen. A rendőrség ez uton az ezüst pénzekkel szemben nagyobb óvatosságra figyelmezteti a közönséget.

Halálozás. Gárdonyi Imre a Nagy Gábor kávéház bérlője tegnap éjjel 11 órakor vesebajban 40 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonsága, felesége és kis leánya gyászolják. Temetése vasárnap lesz.

— **Verekedés a Hostátban.** Az elmúlt éjjel a rendőrséget telefonon sürgősen hívták ki a Hostátban lévő Liliom-utca, mert ott a hostati virtuskodó legények egy újabb parázs verekedést rögtönöztek s a verekedés közben az előző évek mintájára természetesen revolverlövés is dördült el. A rendőrség részéről arra való tekintettel, hogy a Liliom-utca a dohánygyár közelében van, nagyszámu gyalog és lovasrendőr vonult ki a helyszínére. A hostati legények mikor megpillantották a közeledő rendőröket, az egyik ház udvarába vonultak s ott dalolni, kurjogatni kezdtek. A rendőrök előbb összeirták az éjjeli közcsendháborítókat s azután szétoszlatták őket. Alig egy negyedóra múlva újra csendes lett a Liliom-utca.

SZINHAZ.

Heti műsor:

Szombat d. u. *Falu rossza.* IV. ifjúság előadás. Rendkívül mérsékelt helyárrakkal. Előadó Solym János tanár.

Szombat este: *Álarcos bál.* (Opera előadás. új betanulással. Bérlet 104. sz. D.)

Vasárnap délután. *Nőemancipáció.* (Félhelyárrakkal.)

Vasárnap este: *Az erdész leány.* (5-ször Bérlet 105. sz. A)

(A tegnapi bemutató.) Heyermans Herman, a tegnapi bemutatott *A szabadulás* és *A gyujtógató* szerzője, ez az erős szemü, mely gondolkozásu drámaíró olyan világba vezetett minket, hol a legtöbben idegenek vagyunk. A realista nem a fantázia csodálatos erejével hatott ránk. Nem altatott el és nem vitt azokba a berkekbe, a melyek csak a költő képzeletében élnek. A világ, hová Heyermans elkauzolt egy való világ, mely létezik, él; de a mely az emberiség legnagyobb része előtt örökre zárt marad. Soha — talán éppen a romantikát kedvelők sokan veszik ettől az írótól, hogy a szinpadra abból a világból állított embereket, kikből a millió és milliókból csak nagyon kevesen vannak s kik legtöbbször másképen gondolkodnak és már szemüvegen nézik az életet. Ezek elfelejtik, hogy ha nekik szabad egy nem létező világból a költészet és a fantázia nevében alakokat venni, akkor minden bizonyal meg lehet bocsátani. Heyermannék létező, de exatikus világba való kísétálásukat. Mert *A szabadulás* és *A gyujtógató* alakjai élő alakok. Typusok. Ott élnek abban az elzárt világban, melynek kapui le

vannak csukva. Hol mozognak, nyüzögnek ugyan az élő-halottak, ám mindnyájan inkább a halálba, mint az élethez tartoznak. Szabadulás? Igen, a társadalomból kizártak, a fegyházakba és a börtönökbe importáltak szabadulni akarnak a zárakból. Szetnének visszamenni a világba, honnan önmagukat üzték ki. De a legtöbben megtörnek a vágyakozásban, idők multán belenyugszanak a helyzetbe s mire csakugyan a szabadba juthatnak vagy inkább lemondhatnak róla, vagy keserű gunnyal egy sorvasztó tragédiával a hátukon volna ki. A Heyernans szabadulása csupa igen szép. Az öreg, ki husz esztendő alatt megszokta a börtön levegőjét s ki tizenharc esztendővel ezelőtt bizonyára jajgatott a szabadságáért, felakasztja magát, mert nem akar a világba menni. A többiek elmennek, keserűen, megtörve. Még a sikasztó bankár fiu szemtelenségében is valami szomorú, sőt az agitátor is bizonyos melancholiával hallgatja, hogy vannak emberek, kiknek nem kell a szabadság és úgy tetszik, hogy maga is gondolkozik ennek az igazságán. A gyujtógatóban a hízog vizsgálóbíró mutatja be Heyermans a gyujtógatóval. Atyai jóindulattal vallat, hogy aztán, mikor a vádlott megtört, kegyetlenül dobja oda a igazságszolgáltatásnak. A szereplők mindent elkövettek, hogy az est sikerüljön. Dazséri Gyula tegnap olyan alakítást nyújtott, amilyenhez hasonlót a kolozsvári színházban évek óta nem láttunk. Igen jó volt Sebestyén, kinek feladata talán a legnehezebb volt. Kürthy mindkét darabban sikerült volt. Laczkó Aranka, Dezséry Emma, Hidvégi, Baróti és Kardos szintén jók voltak. A közönség a két egyfelvonást vegyes érzelmekkel fogadta.

(**Álarcos bál.**) Ma este lesz Verdi operájának, az *Álarcos bálnak* reprize. A bemutatkozó számba is vehető reprizre a jegyek már csak korlátozott számban kaphatók. mert legnagyobb részük elővételben elkelt. Az opera főszerepeit Pávay Etelka, Szántó, Mezey és Pajor fogják énekelni.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, január 15. (Saját tud.) Ma délután 4 órskor minisztertanács volt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán. A minisztertanácsban a folyóügyeken kívül szóba került az általános politikai helyzet is. Ugyancsak ezen a minisztertanácsban állapították meg a képviselőház tavaszi munkarendjét.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, január 15. (Saját tudósít.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma az éjjeli gyorsvonattal Bécsbe utazott, ahol holnap délelőtt jelenik meg kihallgatáson a király előtt.

A bányaszerencsétlenségek.

Budapest, január 15. (Saját tud.) Veszprémből jelentik: Az ajkai bányaszerencsétlenség színhelyén ma kezdtek meg a mentési akciót. A tűzoltóság megfeszített munkát végez hogy a beomlott tárnákból kiszabadítsa a bennrekedt munkásokat. A tüzet alig lehet lokalizálni, mivel a tárnákat nem tudják megközelíteni. Különösen az

okoz a mentésnél nehézségeket, hogy a felvonó gépezet és a szellőztető-készülék teljesen elpusztult.

Veszprémből jelentik: Löbl Gyula dr. bányarvos egy elszánt emberekből álló csoport élén le akart ereszkedni, a tárnába, de a fojtó füst s a pokoli hőség vajamennyiöket visszafordulásra kényszerítette. Az orvos e kísérlet közben elájult s csak nagy nehezen lehetett eszméletre téríteni. **Az egész bányája egy lángtenger. A tárnában mint egy 190 ember van még s valószínű, hogy mindnyájuk ott lell halálát.**

Popovics Sándor bankkormányzó.

Budapest, január 14. (Saját tudósít.) Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter részt fog venni bécsi tartózkodása alkalmával a banktárgyalásokon. A pénzügyminiszterium részéről Teleszky János és Papp Sándor miniszteri tanácsosok vesznek részt a tárgyalásokon. Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy Popovics Sándor államtitkar nem vesz részt a banktárgyalásokon. Ennek oka, mint beavatott helyen beszélük, hogy Popovics Sándor bankkormányzónak van kiszemelve.

Péter nem mond le.

Budapest, január 15. (saj. tud.) Belgrádból jelentik: Az a hír, hogy Péter szerb király György trónörökös javára lemond a trónról, mindenesetre korai, habár kétségtelen, hogy Péter király már többször foglalkozott azzal a gondolattal, hogy fia javára lemond, de környezetének rábeszélésére eddig minden alkalommal elállott szándékától. A királyt nagyon bántja a trónörökös aggresszív és türelmetlen viselkedése s emiatt annyira el van kedvtelenedve, hogy több politikus előtt a következő nyilatkozatot tette:

„Ha jobban ért az uralkodáshoz, hát próbálja meg, én szívesen átengedem neki a helyemet.“

A konstatinápolyi fordulat is sok keserűséget okozott a királynak. A legutóbbi miniszteletanácsban ki is jelentette a király, hogy az ilyen események bekövetkezte folytán a politikai helyzetért nem terhelheti őt egyedül a felelősség, mert azt kell látni, miszerint nincs is abban a helyzetben, hogy az országot irányítsa.

Pöröl a köpenicki kapitány.

Budapest, január 15. (Saját tudósít.) Berlinből jelentik: Voigt József cipész, aki mint köpenicki kapitány világhírré vergődött, pört indít azon berlini urlasszony ellen aki neki a kiszabadulása utánl idősre havi 100 márkát ígért. Az illető urinő tavaly pontosan fizette neki a havi az anage-ot, de most jan. 1-én megszüntette a segélyt. Voigt most pörrel akarja jótévedőjét arra kényszeríteni, hogy az a segélyt továbbra is folyósítsa neki.

Ruhákat legszebben tisztít és fest

Gyár: Dézsma-utca 5. szám. Telefon 556.

Czink

József

Kolozsvárt.

Üzlet: Wesselényi-utca 25. Telefon 555

Kartellbank és létszámemelés.

Budapest, január 15. (Saját tud.) Beavatott politikai helyen érdekes dolgokat tudnak a bankkérdésről és az újonclétszám felemeléséről. Ezen forrás értesülései szerint **osztrák oldalon legfeljebb a kartellbank megvalósítását tartják megengedhetőnek, ennél többet semmiesetre sem koncedálnának.** A kartellbank kiadna ugyan teljesen magyar szövegű bankjegyeket, ez azonban távolról sem jelentené a magyar pénzpiac önállósítását. A függetlenségi párt hozzáértő tagjainak kijelentése szerint ennek az engedménynek semmi jelentősége és értéke nincs. Minthogy osztrák részből többet nem helyeznek kilátásba, a kartellbank pedig nem engedmény, valószínű, hogy minden a régiben marad.

A létszámemelésre vonatkozó javaslatot az osztrák kormány elfogadta s a 25.000 főnyi többletet már fel is vette a törvénytervezetbe. Arról szó sem lehet, hogy a király tetszését azok a vívmányok, melyeket Andrássy indítványozott, megnyerhessék.

Új nagykövet.

Budapest, január 14. (Saját tud.) New-Yorkból jelentik: Az Egyesült Államok új elnöke bécsi nagykövetté Hammerling Lajos hazánkfíát nevezte ki. Hammerling, aki ifjuságát Magyarországon töltötte, büszke a magyarságra.

Kiadja: **Ujhelyi Mór.**

Butor!

Nagy választékban
részletfizetés

ellenében is előnyösen
szerezhető be

Péterffy Mór

butor és lakásberendezési
cikkek áruházában
Kolozsvárt, Szentegyház-u. 6.
(Státus-palota).

Ugyanott állandó raktár
amerikai különleges

iroda berendezési
butorokból.

Papp György

erdélyi orvosi műszertárában
Mátyás király-tér 5. szám.
(Akoncz Sándor üzlete mellett.)

Kaphatók:

- Gummi** és halhórag különleges-
ségek 2, 3, 4, 6, 8 és 10
kor. tuczonként.
- Haskötők** darabja 4, 5, 7, 10,
12, 16, 24 és 28 kor.
méret utáni készítve.
- Sérvkötők** egyoldalú 3, 4, 6, 8,
10 és 12 kor. Kétold.
6, 8, 12, 20 és 24 kor.

Motorerőre berendezett műhelyem-
ben borotva, késefenéseket és e szak-
mába vágó minden javítást végzek.

3 darab 8 hetes telivér, igen
szép szentbernáthegy

kutyák

illő árban **eladó.**
Gyufagyár-utca 53. szám alatt.

A farsangi idényre

Frack öltönyök, Salon öltönyök,
Smoking öltönyök, Ferencz József öltönyök

készen és minta után

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállítónál

Kolozsvár,
Mátyás király-tér 14.

Burger Frigyes Drogeria

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 32. szám.

Ámor szálviz
legjobb a fogak-
nak.
Egy üveg
1 korona.

Ámor szappan
legfinomabb arc-
ápoló és pipere
mosdó szappan.
Egy darab
70 fillér.

Ámor créme

hölgy kedvence. Legjobb szer
szeplő, májfolt, pörsenés,
pattanás, napbarnított
arc, kezek fehéritésére.

Egy tégely 1 korona.

Főraktár: Mindennemű bel- és
külföldi különlegessé-
gekből. Angol és francia illatszerek és
piperecikkek. Gyöngyborok, Háztartási
és gazdasági cikkek, Vegyi szerek, Fog-
és körömkéfék, Manicúéők, Gillette
borotva-készülék, Szívacsok, Fröttir
eszközök, Thea rum, cognac, malaga
és Scherry, Padlómázak púha és
o o o kemény padlóra, o o o

Ámor hölgypor
a legártatlanabb.
3 színben.
Egy doboz
1 kor. 20 fillér.

Ámor hajszesz
legbiztosabb szer
a hajhullás meg-
gátlására.
Egy üveg
1 kor. 20 fillér.

**A legjobb minőségű vágott
és hasábos**

tűzifát

jutányos árakban kicsinyben
és nagyban házhoz szállít

HERCZEG ALBERT UTÓDA

Medvéssy László

Malom u. 18.

Telefon szám 148.

Apró hirdetések.

Egy modern, szép négyszobás lakás
április 1-től kiadó. Széchenyi-tér 7/a. II. e.
754

Vasalónék és gépleányok kerestetnek a
„Kristály” gőzmosó gyárhoz.
755

Egy kerékhajtó ki nyomdába már
alkalmazva volt könyvnyomdánkban azonnal
felvétetik.

Nyomdánkban tanulókat felvesszünk, kik
14-ik évüket betöltötték s írni, olvasni tud-
nak. Berakó leányokat is kerestünk.